

Vñ n đñ gây xúc đñ ng nhñ t hiñ n nay là tin Đñ c TGM Ngô Quang Kiñ t có thñ sñ tñ chñ c.

Trong thñ i gian gñ n đây, trên các phñ ng tiñ n truyñ n thông, có nhiñ u bài viñ t vñ các vñ n đñ đñ t đại cñ a Giáo Hñ i, Công Lý và Sñ Thñ t. Nhñ ng bài viñ t này ít nhiñ u gây đñ ã c sñ chú ý đñ c biñ t nñ i ngñ ã i Viñ t Nam nói chung và giáo dân Viñ t Nam nói riêng vì đã đñ c p trñ c tiñ p đñ n lñ p trñ ã ng cñ a Đñ c Tñ ng Giám Mñ c Ngô Quang Kiñ t và cñ a Hñ i Đñ ng Giám Mñ c Viñ t Nam đñ i vñ i chính quyñ n cñ ng sñ n. Nhñ ng vñ n đñ gây xúc đñ ng nhñ t hiñ n nay là tin Đñ c TGM Ngô Quang Kiñ t có thñ sñ tñ chñ c. Ngài đã loan báo cho các Linh Mñ c thuñ c giáo phñ n Hà Nñ i biñ t vñ tiñ n trình tñ chñ c vì lý do sñ c khñ e. Tin này gây ra nhiñ u thñ c mñ c vì ngñ ã i ta không biñ t Ngài đã chính thñ c đñ đñ n xin tñ chñ c chñ a? Hoñ c đó chñ là lñ i "xin miñ ng" vñ i Đñ c Thánh Cha? Và nñ u thñ , thì lñ i "xin miñ ng" có hñ p thñ tñ c, có đñ ã c Toà Thánh chñ p nhñ n không? Tñ t cñ đñ u chñ a có câu trñ lñ i.

Chúng tôi đi kiñ m chñ ng và biñ t rñ ng mñ t cách chính thñ c Bñ Ngoñ i Giao Tòa Thánh Vatican hoàn toàn im lñ ng vñ vñ n đñ này. Tuy nhiên, nguñ n tin thân cñ n tñ Vatican mà VietCatholic có đñ ã c cho biñ t là *"ngay sau khi Đñ c TGM Ngô Quang Kiñ t nói đñ n ý đñ nh tñ chñ c thì Đñ c ông Parolin đã có nhñ n đñ nh vñ i Đñ c Tñ ng là không nên làm thñ trong hoàn cñ nh hôm nay"*. Thêm vào đó, tin hành lang ã Vatican cho biñ t là Đñ c TGM Ngô Quang Kiñ t vñ n đñ ã c Tòa Thánh hoàn toàn tín nhiñ m trong viñ c cai quñ n Tñ ng Giáo Phñ n Hà Nñ i.

Vñ i Hñ i Đñ ng Giám Mñ c Viñ t Nam, không thñ y vẫn bñ n nào nói vñ tin Đñ c TGM Ngô Quang Kiñ t tñ chñ c, chñ có Đñ c Hñ ng Y Phñ m Minh Mñ n thay thñ Đñ c Cha Nguyñ n Văn Nhñ n, Chñ Tñ ch Hñ i Đñ ng Giám Mñ c Viñ t Nam, trñ lñ i đñ n thñ cuñ cha Trñ n Công Nghñ , Giám Đñ c cñ quan thông tñ n Viñ tCatholic, vñ câu hñ i Đñ c TGM Ngô Quang Kiñ t có tñ chñ c hay không. Đñ c Hñ ng Y trñ lñ i cha Trñ n Công Nghñ một sñ đñ m chính nhñ sau:

1. Vào cuđ i tháng 6, đđ i Roma, Đđ c Tđ ng Kiđ t cho biđ t, thđ t sđ vì lý do sđ c khođ , Ngài đã trình bày cho các Giám mđ c Viđ t Nam đang hđ p đđ Roma biđ t vđ ý đđ nh xin đđ chđ c đđ a Ngài vđ i Đđ c Thánh Cha. Nhđ vđ y lý do là vì bđ nh trđ ng đđ a Ngài.

2. Đđ c Hđ ng Y gđp ý vđ i Đđ c TGM Hà nđ i là Đđ c Thánh Cha có cho đđ chđ c hay không, sđ m hay muđ n, là vđ c đđ a Đđ c Thánh Cha; còn phđ n Đđ c TGM Hà nđ i, Ngài có trách nhđ m dành thđ i gian đđ u trđ , tđnh đđ đđ ng đđ có thđ tđ p đđ c công vđ c mđ c vđ lâu dài.

3. Đđ c TGM Ngô Quang Kiđ t cho Đđ c Hđ ng Y biđ t là Roma cũng đã có đđ nghđ hđ đđ ng đđ u trđ , còn thđ i đđ m thì đđ ngài đđ nh lđ u."

Cđ theo nđ i dung mà Đđ c Hđ ng Y Phđ m Minh Mđ n trđ đđ i trên đây, ngđ đđ i ta thđ y vđ c Đđ c TGM Ngô Quang Kiđ t ngđ ý xin đđ chđ c rõ ràng là do vñ n đđ cá nhân, vñ n đđ sđ c khođ , hoàn toàn không phđ i là do áp đđ c đđ a chính quyđ n cđ ng sđ n Viđ t Nam, cũng không phđ i do áp đđ c đđ a Hđ i Đđ ng Giám Mđ c Viđ t Nam.

Nhđ ng đđ i giđ i đđp đđ a Đđ c Hđ ng Y dù rđ t chính xác, nhđ ng đđ luđ n vñ n không tin là chính đđng, và có đđ đđ c đđ luđ n bên ngoài chđ p nhđ n không? Hay là còn nhiđ u uđ n khúc trong vñ n đđ này? Đđ trđ đđ i các câu hđ i trên, chúng ta hãy xem các bài viđ t bên ngoài phân tích thđ nào vđ vđ c Đđ c TGM Ngô Quang Kiđ t xin đđ chđ c.

Đđ Luđ n Nghđ Gđ Vđ Viđ c Đđ c TGM Ngô Quang Kiđ t Tđ Chđ c

Viđ t vđ đđ c TGM Hà Nđ i trong thđ i gian gđ n đây các bài viđ t cũng nhđ các câu chuyđ n giđ a ngđ đđ i Công Giáo đđ u nêu bđ t ba sđ kiđ n: Thđ nhđ t, sau khi triđ u yđ t Đđ c Thánh Cha vđ , Đđ c TGM Ngô Quang Kiđ t đã đi nghđ hai đđ n đđ i tu vđ n Châu Sđ n, Ninh Bình vì lý do sđ c khođ . Thđ hai, Đđ c TGM đã vđ ng mđ t trong đđ p Hđ i Nghđ Thđ đđ ng Niđn đđ a các Giám Mđ c Viđ t Nam hđ p đđ i Xuân Lđ c vđ i lý do đđ đđ c vđ n đđ n là vì sđ c khđ e yếu kém. Thđ ba, trong đđ p đđ tđ n phong Linh Mđ c Nguyđ n Năng làm Giám Mđ c Phát Diđ m, giđ i quan sát thđ y vai trò và vđ thđ cđ a mđ t vđ TGM Hà Nđ i đđ đđ c sđ p xđ p cách nào đó mà đã có mđ t sđ ngđ đđ i đđ nghđ và bình luđ n, và vô tình đđ i càng làm nhiđ u ngđ đđ i hiđ u đđ m thêm.

Tđ ba sđ kiđ n này, các bài viđ t và đđ luđ n bên ngoài, căn cđ vào các đđ đđ n biđ n chính trđ xã hđ i và nđ i tình Giáo Hđ i Viđ t Nam, đã đi đđ n kđ t luđ n rđ ng Đđ c TGM sđ tđ chđ c, nhđ ng không phđ i vì lý do sđ c khođ mà là do (1) áp đđ c đđ a chính quyđ n Viđ t Nam, (2) do áp đđ c đđ a HĐGMVN và (3) cuđ i cùng cũng do Tòa Thánh nđ a.

Áp đđ c tđ phía chính quyđ n Viđ t Nam:

Vđ Đđ c TGM Giuse Ngô Quang Kiđ t đđ ng lên đđ i công lý và sđ thđ t trong vđ Tòa Khâm Sđ và Thái Hà là mđ t đđ u hoàn toàn đđng. Các Giám Mđ c, giáo dân cũng thđ y đđng, nhđ ng không dám mđ nh mđ nói ra. Còn đđ i vđ i chính quyđ n cđ ng sđ n Viđ t Nam, vđ c làm đđ a Đđ c Tđ ng bđ coi là nguy hiđ m vì làm lung lay vđ thđ đđ c tôn cai trđ cđ a hđ , gây nguy hiđ i cho an ninh chính trđ vì Ngài đã đđ cáo cho thđ giđ i biđ t chính quyđ n cđ ng sđ n Viđ t Nam là chính quyđ n, không tôn trđ ng công lý, vì phđ m nhân quyđ n. Đđ i vđ i ngđ đđ i dân bình thđ đđ ng, ai đđ ng lên phđ n đđ i chính quyđ n, chđ c chđ n hđ sđ bđ cđ ng sđ n bđ t giam, tù đđ i. Nhđ ng vđ i ngđ đđ i đđ ng đđ u mđ t tđ ng giáo

phần thì đô Hà Nội như Đức TGM Kiệt, vì các bất giam Ngài vào thời buổi này là vì các công sự không thể làm được vì sự dằn lòng của quần chúng. Họ bắt tay nên ông Nguyễn Thế Thọ, Chủ tịch Ủy Ban Nhân Dân thành phố Hà Nội đã lên tiếng đòi HĐGMVN xem lý và đưa Đức TGM Ngô Quang Kiệt đi nơi khác. Như vậy ai cũng thấy căn nguyên ban đầu là Nhà nước công sự không cho gì Đức TGM Kiệt và chủ mưu nên bắt ngài đi khỏi Hà Nội thôi! Nhưng áp lực đó có ảnh hưởng đến lập trường của Tòa Thánh Vatican, đến HĐGMVN, và đến chính Đức TGM Ngô Quang Kiệt, thì chúng ta không được biết, vì không có tài liệu nào chứng minh cho văn đề này. Tuy nhiên, ta hãy quan sát hiện tượng để tìm ra bản chất.

Đi Về Hai Đức Giám Mục Việt Nam

Do áp lực từ phía chính quyền, các bài viết hay dằn lòng bên ngoài như văn răn chính quyền Hà Nội không muốn có sự hiện diện của Đức TGM Ngô Quang Kiệt tại bất cứ nơi đâu tại VN nên đã kín đáo liên lạc với các vị GM để các Ngài gây áp lực với Đức TGM. Sự kiện được các bài báo viết đến là sự im lặng của HĐGMVN nói chung và đa số các Giám mục khác nói riêng trước lập trường của Đức TGM trong các vị tòa Khâm Sơn, Thái Hà v.v... Các bài viết đó cũng suy diễn HĐGMVN đã gây áp lực mạnh mẽ với Đức TGM Hà Nội. Bằng chứng là Đức Tổng đã không có mặt trong Hội Nghị Thường Niên của các Giám Mục họp tại Xuân Lác, cho dù lý do sự vắng mặt của Ngài giống thích là vì tình trạng sức khỏe. Bằng chứng thứ hai là vị thủ của Đức Tổng trong phòng Giám Mục ở nhà thờ chính tòa Phát Diệm vào ngày 8 tháng 9 năm 2009. Như đã nói trên, các lập luận trên chỉ là những suy diễn những khó lòng bác bỏ vì đa số rất dấn tin vào những gì mình đọc thấy và cảm nhận.

Ngay cả ta cũng lập luận rằng: trong thâm tâm, vị Linh Mục nào, Giám Mục nào cũng không cho gì công sự. Nhưng qua kinh nghiệm, các Ngài thấy từ khi VN tuyên bố mở cửa vào năm 1986, và từ khi HĐGMVN chuyển hướng chính sách từ đối đầu với ĐGM Nguyễn Minh Nhật đến chính sách hòa hoãn với chính quyền dưới thời ĐGM Nguyễn Văn Hòa làm Chủ tịch HĐGM Việt Nam, thì Giáo Hội Việt Nam được dể thở hơn, sinh hoạt sôi nổi hơn, vì các truyền chức Giám Mục, Linh Mục cũng dể dàng hơn. Từ đó, ngay cả ta suy diễn và nghi ngờ rằng biết đâu một vài Giám Mục trẻ có chân trong HĐGM chưa dể y dấn kinh nghiệm, nên có thể mưu phần nào cách tiếp cận để thoả với chính quyền và chế độ và hy vọng một ngày mai trời sẽ sáng. Thêm vào đó, nếu ngoại giao khéo léo với chính quyền, thì có thể sẽ ích hơn cho Giáo Hội. Thái độ với chính quyền lúc này là không đúng lúc, không phải là gì pháp khôn ngoan, phải bỏ vào lịch sử. Vì chính quyền vẫn dùng bạo lực khi cần để trấn áp các người đòi hỏi dân chủ, nhân quyền, công lý. Hơn nữa, luật chính quyền không phải là nhiệm vụ của Giáo Hội mà nhiệm vụ chính là rao giảng tin mừng cho mọi người, kể cả người công sự nên tông bực của Giáo Hội.

Về Phía Đức TGM Giuse Ngô Quang Kiệt:

Tình trạng sức khỏe hiện nay của Ngài không được quan là điều có thể bắt bằng chứng là trước đây mấy năm, Ngài đã cho nhieu vị Giám Mục, Linh Mục biết vì tình trạng sức khỏe nên vì điều hành tông giáo phần của Ngài gặp rất nhieu trở ngại. Nhieu người làm tông rởng trong những ngày chuần khai mạc Năm Thánh 2009-2010 tại Sơn Kiển, Ngài đã hoạt động rất năng nổ và sinh hoạt rất nhieu và cho rằng: *"không thấy có điều gì là Ngài bắt suy nghĩ về mặt tinh thần là như xác"*.

Tuy nhiên, xét cho công b ng n u vì v n đ s c kho mà đ c T ng không đi u hành đ c công vi c c a T ng Giáo Ph n, thì vi c xin t ch c c a Ngài là đi u r t chính đáng. Nh ng chúng ta ph i l u ý là theo giáo lu t, vi c b nh m hay đ cho m t v Giám M c nào t ch c, hoàn toàn thu c th m quy n c a Tòa Thánh Vatican. M t v Giám M c mu n t ch c vì lý do s c kho hay đ n tu i v h u, cũng ph i đ đ n lên Tòa Thánh. Sau khi c u xét và th y có lý do chính đáng Tòa Thánh s công b s c l nh, lúc đó v Giám M c m i đ c t ch c.

V tr ng h p đ c TGM Ngô Quang Kiệt, n u th c s m t cách nào đó mà ph i r i ch c v T ng giáo ph n Hà N i thì ng i h ng l i nh u nh t là chính quy n Vi t Nam. H không còn ph i đ i phó v i m t ng i có ti ng nói đ c nh u ng i nghe, đ c th gi i chú ý, l i có t th “b t kh xâm ph m”. H s l i đ ng lúc Tòa Giám M c Hà N i tr ng ngôi đ đ t đi u ki n kh t khe v i Tòa Thánh Vatican. B ng ch ng c th là chính quy n VN đã t ng b t bí Tòa Thánh trong v tòa t ng Giám M c thành ph Sài Gòn b tr ng ngôi khi Đ c TGM Nguy n Văn Bình t th . Ba b n năm sau, h m i ch p nh n đ đ c Giám M c Ph m Minh M n v nh n ch c TGM Sài Gòn.

Trong khi đó, m t s th t hi n nhiên không c n ki m ch ng là giáo dân cũng nh nh u ng òi Vi t Nam khác đang r t quý tr ng t cách và l p tr ng c a Đ c TGM Ngô Quang Kiệt, Đ c Cha Cao Đình Thuyên c a giáo ph n Vinh và Đ c Cha Nguy n Văn Tân c a giáo ph n Vĩnh Long. Các v này đ c coi là nh ng ng i đ t quy n l i Giáo H i, Công Lý và S th t trên quy n l i cá nhân. Vi c Đ c TGM xin t ch c hay b bu c t ch c lúc này ch c ch n gây thi t h i nghiêm tr ng đ n uy tín H i Đ ng Giám M c VN.

Vai Trò Tòa Thánh Vatican:

Khi có tin Đ c TGM Ngô Quang Kiệt s t ch c, VietCatholic đã ki m ch ng tin này v i m t s gi i ch c có th m quy n và th o tin t i Vatican. Chúng tôi đ c bi t tin đ c TGM Ngô Quang Kiệt t ý ng l i v i Đ c Thánh cha xin t ch c vì lý do s c kho là có th t. Sau đó m t s gi i ch c Vatican cũng đã có đ ngh h ng đi u tr , còn th i đi m thì đ Đ c T ng đ nh li u. Trong khi đó, cũng t ngu n tin t Vatican, chúng tôi đ c bi t Tòa Thánh v n tuy t đ i tin t ng Đ c TGM Ngô Quang Kiệt và không mu n cho Ngài t ch c. Vì th , trong th Đ c H ng Y tr l i LM Tr n Công Nghi m i có câu **“còn th i đi m thì đ tùy Ngài đ nh li u”**. Nh ng có vi c t ch c hay không, Tòa Thánh đ tùy đ c T ng quy t đ nh. B ng ch ng n a là Đ c H ng Y Marie Etchegaray, m t gi i ch c cao c p c a Tòa Thánh, là Phó Niên Tr ng H ng Y Đoàn, sang VN trong đ p Khai M c Năm Thánh, cùng đ ng t v i Đ c TGM Ngô Quang Kiệt t i nhà th chính tòa Hà N i, là m t đ u ch nói lên m t đi u gì tích c c mà ta ph i suy nghĩ, nh t là khi Ngài nói Ngài không mu n đ a cây g y Giám M c, m t bi u t ng quy n bính, c a Đ c T ng Giám M c Ngô Quang Kiệt v Roma.

Tuy nhiên, tin Ngài t ch c v n đ c loan truy n trong gi i Công Giáo, k c trong hàng giáo sĩ cao c p t i Vi t Nam. Do v y chúng tôi mu n xem xét v n đ này nh th nào.

Ng i ta v n còn nh vào lúc giáo dân Hà N i đang đ ng lên đòi công lý t i Tòa Khâm S thì m t văn th c a Đ c H ng Y Qu c V Khanh Tòa Thánh khuy n cáo đ c TGM ph i ch m đ t cu c tranh đ u. T đó, m i ng i Vi t Nam đ u nghĩ r ng Tòa Thánh mu n áp đ ng chính sách hòa hoãn, không mu n đ i đ u v i nhà n c c ng s n Vi t Nam. Nh ng th c ra, n u nhìn l i

chúng ta th y lúc đó Tòa Thánh và Đề c TGM Hà Nội làm m t vi c r t nhân đ o và k p th i: vì th i thi t giá nh mùa đông b t th ng nên nh ng giáo dân đ n c u nguy n ngày đêm tr c Tòa Khâm S có th b th gi i hi u l m cho r ng đó là m t hành đ ng thi u nhân b n, nh t là đ i v i giáo dân nghèo khó nh v y, không có ch n m n, c m no áo m...

M i ng i th a bi t r ng v i kinh nghi m ngo i giao tích lũy trên 2000 năm, Tòa Thánh không bao gi hy sinh quy n b n c a mình đ đánh đ i l y vi c bình th ng hóa quan h ngo i giao. Tr ng h p Trung Qu c là m t ví d c th . Tòa thánh đã không ch u nh ng b m i chuy n đ đ i l y vi c thi t l p ngo i giao v i B c Kinh. Tr ng h p Vi t Nam cũng v y, Vatican đâu có đ c h ng thêm quy n l i gì. Vi c b nhi m Giám M c t i VN cũng nh t i Trung Qu c v n ph i có s đ ng ý c a chính quy n.

K t Lu n:

Tóm l i n u tin Đề c TGM Giuse Ngô Quang Kiệt t ch c đ c chính th c công b thì h u qu ai cũng th y n n nhân chính là kh i ng i Vi t, b t k l ng giáo, h i ngo i hay trong n c, không ch p nh n ch đ C ng S n. Đ i t ng th hai b thi t h i danh đ m t cách nghiêm tr ng là Tòa Thánh Vatican và H i Đ ng Giám M c Vi t Nam. Đã có nhi u bình lu n cho r ng n u Đề c TGM Kiệt b t ch c thì HĐGMVN và Tòa Thánh Vatican đã ph i khu t ph c tr c chính quy n c ng s n Vi t Nam. Ng i đ c h ng l i nhi u nh t là chính quy n c ng s n Vi t Nam. M i ng i hy v ng H i Đ ng Giám M c Vi t Nam s có m t khuy n cáo c th nào đó v tr ng h p Đề c TGM Ngô Quang Kiệt đ Tòa Thánh đ a ra đ c quy t đ nh có l i nh t cho Giáo H i Vi t Nam trong giai đo n này.

Đ ng bào Vi t Nam đang trông đ i vào nh ng quy t đ nh th t sáng su t n i HĐGMVN, Tòa Thánh Vatican, và cá nhân Đề c TGM. Xin các đ ng và đ c bi t Đề c TGM Ngô Quang Kiệt n n cân nh c r t k l ng v n đ t ch c, vì s ki n t ch c lúc này ch gây ra nh ng h u qu vô cùng tai h i cho Giáo H i Vi t Nam. L ch s Giáo H i Vi t Nam ch c ch n s ghi l i bi n c l ch s này và các s gia s l ng giá tích c c hay nghiêm kh c lên án là tu theo quy t đ nh c a Đề c TGM Ngô Quang Kiệt, c a H i Đ ng Giám M c Vi t Nam và c a Tòa Thánh Vatican.

Qua câu tr l i “*còn th i đ i m thì đ tùy Ng ài đ nh l u*”, nh v y xét cho cùng, t t c v n đ đ u n m trong quy t đ nh c a Đề c TGM. N u vì đ i u ki n s c kho , vì g p khó khăn v i chính quy n, không làm vi c đ c trong lúc này, chúng tôi cũng xin Đề c T ng c gi t ng hi n gi . M i vi c đã có Đề c Giám M c ph tá Giáo Ph n Hà Nội đ m trách. R i sau 3 hay 5 năm, Đề c TGM có mu n t ch c vì b t c lý do gì thì đ lu n s xét đoán v n đ du i m t góc c nh hoàn toàn khác.

Thành kh n c u xin cho các đ ng b n quy n đ c n soi sáng trong v n đ này.